

Методологічні пояснення

Доходи населення включають обсяг нарахованих в грошовій та натуральній формі: заробітної плати, прибутку та змішаного доходу, одержаних доходів від власності, соціальних допомог та інших поточних трансфертів.

Заробітна плата є первинним доходом домашніх господарств, який включає винагороду у грошовій або натуральній формі, що повинна бути виплачена роботодавцем найманому працівнику за роботу, виконану у звітному періоді.

Прибуток та змішаний дохід - це дохід, який одержується фізичними особами в результаті виробничої діяльності за виключенням витрат, пов'язаних із її здійсненням.

Доход від власності - це первинний дохід, який одержують власники фінансових активів і матеріальних невикористаних активів (землі, майнових прав і т.д.) від надання їх у користування іншим інституційним одиницям. Він включає: дивіденди, відсотки від акцій, внесків та договорів оренди земельних ділянок та майна; доходи населення від власності на землю; проценти за вкладками, отримані від банків фізичними особами.

Соціальні допомоги є одним з основних видів поточних трансфертів, які домашні господарства одержують у грошовій формі для забезпечення потреб, що виникли у зв'язку з певними подіями або обставинами (наприклад, хворобою, безробіттям, виходом на пенсію, житловими умовами, одержанням освіти або сімейними обставинами).

Інші одержані поточні трансферти включають поточні виплати населенню в грошовій формі (крім соціальних допомог): страхові відшкодування, виплати одноразової матеріальної допомоги працівникам, компенсації тощо.

Соціальні трансферти в натуральній формі визначаються вартістю товарів та послуг, які надаються домашнім господарствам безкоштовно або за економічно незначущими цінами органами загального державного управління і некомерційними організаціями, що обслуговують домашні господарства (НКОДГ).

Витрати населення включають: витрати на придбання товарів та послуг; сплачений дохід від власності; поточні податки на доходи, майно тощо та інші поточні трансферти

Витрати на придбання товарів та послуг є основним видом витрат населення та визначаються як вартість продукції, що:

- придбана населенням за рахунок власних коштів;
- одержана в натуральній формі в результаті підприємницької діяльності;
- отримана у вигляді соціальних трансфертів в натурі від органів державного управління і НКОДГ.

Поточні податки на доходи, майно тощо відносяться до складу основних видів поточних трансфертів. Це податки, які регулярно сплачуються домашніми господарствами після отримання прибутку та інших доходів у зв'язку з володінням майном тощо.

Поточні трансферти включають також *внески населення на соціальне страхування*. До них відносяться платежі до Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, які визначаються, виходячи із встановленого законодавством відсотку утримань із суми нарахованої заробітної плати.

Інші сплачені поточні трансферти включають страхові платежі, перекази, штрафи, членські внески у громадські організації тощо.

Наявний дохід – це максимальний обсяг грошових доходів, які можуть бути використані домашніми господарствами на придбання споживчих товарів та оплату послуг. Вони включають оплату праці, прибуток, змішаний дохід, сальдо доходів від власності, соціальні допомоги, інші одержані поточні трансферти за виключенням сплачених, зокрема поточних податків на доходи та майно.

Реальний наявний дохід – це наявний дохід, визначений за виключенням впливу цін.

Середньомісячна номінальна заробітна плата працівників визначається шляхом ділення нарахованого фонду оплати праці працівників за відповідний період (місяць, квартал, рік) на їх середньооблікову чисельність та на кількість місяців у періоді.

Показник визначається на підставі даних державного статистичного спостереження, яким охоплені суб'єкти підприємницької діяльності, громадські організації, фінансові й бюджетні установи, які використовують найману працю. Цим спостереженням не охоплюються малі підприємства згідно статистичного цензу та фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності. Інформація щодо розміру середньомісячної заробітної плати на малих підприємствах розробляється за підсумками державного статистичного спостереження за формою № 1-підприємництво.

Фонд оплати праці - це нарахування працівникам у грошовій та натуральній формі (крім виплат, що здійснюються за рахунок коштів фондів державного соціального страхування, а також оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів підприємств, установ, організацій) за відпрацьований час або виконану роботу: тарифні ставки (посадові оклади), премії, доплати, надбавки, а також інші види оплати за невідпрацьований час. Фонд оплати праці включає обов'язкові відрахування: податок з доходу фізичних осіб, внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що здійснюють працівники (пенсійне, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та на випадок безробіття).

Реальна заробітна плата – це показник, який характеризує купівельну спроможність номінальної заробітної плати під впливом змін споживчих цін на товари і послуги і рівня податків й обов'язкових платежів.

Індекс реальної заробітної плати характеризує зміну купівельної спроможності номінальної заробітної плати у звітному періоді порівняно з базисним. Визначається діленням індексу нарахованої до виплати номінальної заробітної плати за певний період (без урахування податку з доходу фізичних осіб та відрахувань до фондів соціального страхування) на індекс споживчих цін за той же період.

Заборгованість з виплати заробітної плати – це сума своєчасно несплаченої заробітної плати всім категоріям працівників, а саме: штатним працівникам; сумісникам та працюючим за договорами; звільненим працівникам.

При цьому заборгованою вважається сума, яка включає усі нарахування у грошовій та натуральній формі із фонду оплати праці, що належить до виплати, тобто за винятком обов'язкових утримань (податок з доходу фізичних осіб та сума зборів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що сплачує працівник), яка не виплачена до 1-го числа місяця, наступного за звітним. Дані узгоджуються з кредиторською заборгованістю, зокрема простроченою.

Заборгованість із виплати заробітної плати може утворюватися за рахунок власних коштів підприємства, а також місцевого та державного бюджетів.